

Els alumnes de l'IES 4 Cantons del Poblenou se sumen a la lluita contra els tòpics sobre el dret a l'educació

Experiència d'Aprenentatge Servei (ApS) realitzada per la Xarxa dels Drets del Infants amb els alumnes d'ESO de l'IES 4 Cantons del Poblenou de Barcelona

Què és l'Aprenentatge Servei (ApS) i per què s'ha escollit?

És una metodologia educativa que combina en un sol projecte processos d'aprenentatge i accions de servei a la comunitat. Els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

La Xarxa dels Drets dels Infants s'ha decantat per aquesta metodologia per les seves característiques d'aprenentatge, coneixement de les realitats socials, participació real i protagonisme dels adolescents.

Integrants de l'experiència:

La Xarxa dels Drets dels Infants (XDI): és una xarxa d'acció formada per entitats de la ciutat de Barcelona que treballen temes d'infància, amb l'objectiu general de promocionar i defensar els drets de la infància a la ciutat.

Es va presentar públicament el 29 de març del 2011 i forma part de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva. La seva constitució parteix de les experiències en l'organització del Dia Universal de la Infància els anys 2009 i 2010 per part de moltes d'aquestes entitats.

La Xarxa té com a principal finalitat enfortir les capacitats de la ciutat en la defensa i promoció dels drets dels infants en el marc de la convenció sobre els Drets dels Infants, posant un èmfasi especial en el dret a la participació, mitjançant accions de sensibilització, processos d'incidència política i intercanvi d'idees, projectes i treball entre entitats.

L'institut Quatre Cantons: és un centre públic d'educació secundària que va iniciar la seva activitat el curs 2011-2012. Durant el curs 2014-2015 el centre va escolaritzar 350 nois i noies, distribuïts en quatre línies a primer d'ESO, tres a segon d'ESO, i dues a tercer i quart d'ESO. S'organitzen en sis grups a 1r, quatre a 2n, tres a 3r i dos a 4t en tots els àmbits curriculars que cursen, excepte en les matèries optatives de 4t i els TGPEs de 2n, 3r i 4t.

Els TGPE és el Treball Globalitzat de Proposta Externa i és en aquest tipus de treball que s'ha establert la col·laboració entre l'IES i la XDI durant aquest curs 2014-2015.

Tres idees força inspiren el projecte educatiu del centre:

La cerca de l'excel·lència:

Orientar la feina a treure el millor de cadascú a partir del desplegament per a cada alumne dels seus talents i la compensació de les seves mancances

El principi d'equitat:

Fomentar la igualtat d'oportunitats i justícia social a partir de la valoració de la diversitat cultural i l'atenció a grups de desigualtat educativa, facilitant condicions d'èxit entre tots els sectors socials.

La formació integral:

Integrar tant la formació intel·lectual i acadèmica que s'orienta tant al desenvolupament de les capacitats de les persones com a la formació en valors, orientada a la convivència i intervenció en una societat plural.

L'objectiu és que aquestes idees inspiren la vida del centre, des del desplegament i organització curricular a la quotidianitat de les relacions entre les persones.

Com va començar la col·laboració:

A principis de l'any 2014 es va debatre entre els membres de la XDI com es podia fer més difusió del document "**Tòpics al voltant de l'educació que volem superar**", que havia estat aprovat per la XDI el novembre de 2013 (podeu trobar el document al web de la XDI www.xarxadretsinfants.cat).

Es va decidir fer unes càpsules de vídeo sobre alguns dels tòpics i fer-ho en la modalitat d'Aprenentatge Servei amb un IES per tal d'implicar directament a adolescents o joves en aquestes accions de difusió dels Drets dels Infants i la lluita contra tòpics o vulneració de drets.

Els membres de la Comissió de denúncia de la XDI es va posar en contacte amb l'IES 4 Cantons el setembre de 2014, el qual va acceptar la proposta de fer aquestes càpsules dins del seu TGPE. Ho treballarien alumnes de 2n i 3r d'ESO, durant el mes de maig i juny de 2015.

Com s'ha fet

L'IES, dins la seva dinàmica habitual, va presentar als alumnes d'ESO aquest projecte (optatiu) de TGPE. S'hi van inscriure 23 alumnes de 2n i 3r d'ESO.

En la data fixada per començar a treballar, l'11 de maig, tres membres de la Comissió de Denúncia de la XDI van presentar, mitjançant una dinàmica participativa, els Drets dels

Infants de la Convenció sobre els Drets dels Infants de les Nacions Unides. Es va treballar també què són valors, què vol dir tòpic i quins eren els que sobre l'educació havia rebut la XDI amb el document "Tòpics al voltant de l'educació que volem superar", que també se'ls va presentar. Es van formar 5 grups i cada grup va decidir quin tòpic volia treballar.

Durant un mes van treballar el projecte dues hores diàries realitzant activitats diverses: visites, treball en petits grups, treball individual, etc. Van anar confeccionant, a partir de la seva elecció i la seva idea de com exposar el tema, el guió, les imatges, i la presentació escrita i oral.

Durant aquest període van fer dues presentacions en públic del treball que estaven realitzant: la primera vegada a tot l'Institut i la segona, molt cap al final, dins l'àmbit del TGPE, amb l'assistència dels representants de la XDI per tal de fer ajustaments o canvis si calia. I finalment, el darrer dia de curs, van fer una presentació a les famílies dels alumnes en un acte conjunt de l'IES.

Van realitzar diverses visites a entitats de la XDI per tal de conèixer una mica més directament entitats que treballen per als drets dels infants i poder tractar amb més detalls aspectes dels tòpics escollits.

Els tòpics treballats van ser:

- DE ZERO A TRES ANYS NO ÉS EDUCACIÓ
- ELS IMMIGRANTS FAN BAIXAR EL NIVELL DE LES ESCOLES
- A L'ESCOLA DELS MEUS FILLS/ES NO HI HA VIOLÈNCIA
- JA SÉ EL QUE FAIG. ELLS/ELLES NO HAN DE DECIDIR
- QUI NO PAGA L'ESCOLA ES PERQUÈ NO ES SACRIFICA

I es van fer visites a:

- Centre Materno Infantil, Intress
- Esplai Pubilla Cases- Can Vidalet, de la Fundació Catalana de l'Esplai (Fundesplai).
- EDUCO
- Sonrisas de Bombay
- FAVB

En els enllaços que trobareu a continuació podeu consultar els vídeos realitzats:

https://youtu.be/fPPrHuH_U_U (de 0 a 3 anys no és educació)

<https://youtu.be/Jvd77c26FD0> (els immigrants fan baixar el nivell educatiu)

<https://youtu.be/HnoUEuXDov8> (a l'escola dels meus fills/es no hi ha violència)

<https://youtu.be/HL2Av4S-Gas> (ja sé el que faig, ells/elles no han de decidir)

<https://youtu.be/8RQrphvfHhQ> (qui no paga l'escola és perquè no es sacrifica)

Avaluació de l'experiència

Valoració del professorat:

Els TPGE valoren una sèrie de competències:

- a. La capacitat de reflexió, mitjançant els escrits que cada alumne/a publica setmanalment en un blog creat per comunicar el que pensen del que van fent i aprenent. **Avaluació positiva**
- b. La capacitat d'iniciativa: el professorat segueix i valora com els alumnes actuen en els grups en relació a aquest aspecte. **Avaluació positiva**
- c. La capacitat de treballar en equip. **Avaluació positiva**
- d. Les exposicions orals: valoració a partir de les exposicions orals en públic esmentades anteriorment. **Avaluació positiva**
- e. La realització de l'encàrrec i de les produccions: es valoren al final, tant per part del professorat com de la XDI en aquest cas. **Avaluació positiva**

Valoració dels alumnes:

Estan satisfets amb els resultats. Valoren molt positivament les visites fetes i les dinàmiques de presentació. Els va faltar poder treballar més en profunditat i intensivament els aspectes dels tòpics ja que els va semblar insuficient el temps dedicat a explicar-los.

Valoració per part de la XDI:

- Molt bona valoració de les càpsules de vídeo com a producte de presentació dels projectes
- Molt bona la relació amb l'IES i el treball amb els alumnes
- Valoració positiva de l'impacte d'aquest treball sobre drets i tòpics de l'educació entre els alumnes i famílies de l'IES 4 Cantons en general, no només dels qui hi han treballat directament.

ANNEX

TÒPICS AL VOLTANT DE L'EDUCACIÓ QUE VOLEM SUPERAR

Document aprovat per la XDI el novembre de 2013

- 1. DE ZERO A TRES ANYS NO ÉS EDUCACIÓ “ Observació general nº 7 del Comitè dels drets dels Infants de Nacions Unides**
- 2. QUI NO PAGA L'ESCOLA ES PERQUÈ NO ES SACRIFICA - Article 28 de la Convenció sobre els Drets dels Infants, 1989, NNUU**
- 3. ELS INMIGRANTS FAN BAIXAR EL NIVELL DE LES ESCOLES – Article 2 de la Convenció sobre els Drets dels Infants, 1989, NNUU**
- 4. A L'ESCOLA DEL NOSTRE FILL NO HI HA VIOLÈNCIA - Articles 19 i 28 de de la Convenció sobre els Drets dels Infants, 1989, NNUU**
- 5. JA SÉ EL QUE FAIG. ELLS NO HAN DE DECIDIR - Article 12 de la Convenció sobre els Drets dels Infants, 1989, NNUU**
- 6. A L'ESCOLA S'HI VE A ESTUDIAR I NO A JUGAR - Article 31 de la Convenció sobre els Drets dels Infants, 1989, NNUU**
- 7. EN TEMPS DE CRISI, PRIMER L'EDUCACIÓ DELS NOSTRES FILLS - Articles 4 i 28.3 de la Convenció sobre els Drets dels Infants, 1989, NNUU**